

Participativní rozpočet městské části Praha 5 pro rok 2021

Zásady projektu „Zlepšuj pětku“

OBSAH

1. ÚVOD	3
2. CÍLE PROJEKTU	4
3. FORMÁLNÍ PRAVIDLA	4
4. OBSAHOVÁ FORMÁLNOST NÁVRHŮ	8
5. HARMONOGRAM PARTICIPATIVNÍHO PROCESU	9

1. ÚVOD

Městská část Praha 5 se v roce 2017 pilotně připojila k dalším obcím České republiky, které si osvojily myšlenku participativního rozpočtování jako inovativního nástroje **přímé demokracie**. V roce 2018 se potom uskutečnil druhý ročník Participativního rozpočtu Prahy 5, do nějž navrhovatelé přihlásili celkem 77 návrhů. Ve třetím ročníku bylo přihlášeno celkem 29 návrhů a v posledním čtvrtém ročníku občané zaslali celkem 51 návrhů. Tyto *Zásady* stručně představují myšlenku participativního rozpočtu MČ Praha 5 a zároveň jsou podkladem pro schválení realizace pátého ročníku participativního rozpočtu „Zlepšuj pětku“ v roce 2021.

Participativní rozpočtování velkou měrou zlepšuje komunikaci mezi radnicí a občany při rozhodování o rozdělení financí z městského rozpočtu. Problematika rozpočtového plánování je většině obyvatel skrytá, přitom se v konci dotýká každého občana i návštěvníka lokality. Obecně je možné popsat **participativní rozpočet (dále jen „Zlepšuj Pětku“)** jako část peněz městského rozpočtu, o jejímž využití **spolurozhodují obyvatelé společně se svými volenými zastupiteli**. Postupy, kterými radnice koordinují výběr realizovatelných návrhů občanů, jsou značně individuální, stejně jako výše (někdy podíl) vyčleněných finančních prostředků z rozpočtu městských částí.

Proces výběru realizovatelných návrhů včetně harmonogramu je popsán v tomto dokumentu. Postup je takový, že radnice vymezí část peněz z ročního rozpočtu, obyvatelé pak podávají návrhy, co by se za tyto finance mělo v lokalitě ve sledovaném období vylepšit, opravit, postavit či vybudovat. Při tvorbě těchto návrhů se obyvatelé za asistence městské části setkávají na veřejných diskuzích, kde je myšlenka participativního rozpočtu představována. Návrhy pak občané předkládají radnici k posouzení z hlediska realizovatelnosti. Vyvrcholením procesu je hlasování obyvatel o tom, které návrhy obyvatel má městská část v nejbližším možném termínu prakticky uvést ve skutečnost.

Realizace participativního rozpočtu není povinností městské části, uloženou městské části právním předpisem, ale dobrovolnou snahou městské části při výkonu samostatné působnosti zajistit účast občanů na spolurozhodování o nakládání s veřejnými prostředky při rozvoji území městské části.

2. CÍLE PROJEKTU

Cílem projektu je zapojit veřejnost do rozhodování o přidělování finančních prostředků na akce investičního charakteru a vzbudit tím zájem o zkvalitňování sektoru občanské společnosti.

Projekt participativního rozpočtování v MČ Praha 5 pro rok 2021 by měl splnit následující cíle:

- MČ Praha 5 vyčlení pro realizaci občanských návrhů v rámci projektu „Zlepšuj pětku“ 10.000.000,- Kč, přičemž 6 milionů Kč bude určeno na „velké“ návrhy a 4 miliony Kč budou určeny na „malé“ návrhy.
- Do procesu se aktivně zapojí alespoň 60 obyvatel MČ Praha 5, ve fázi podávání návrhů se tedy fakticky sejde minimálně 10 projektových námětů.
- Veřejných setkání se zúčastní minimálně 100 obyvatel.
- Do hlasování o projektech se zapojí minimálně 1.000 hlasujících.

3. FORMÁLNÍ PRAVIDLA

1. Návrhy nesmí porušovat platné právní předpisy ČR a EU.
2. Návrh může podat občan/spolek, který má bydliště/sídlo na Praze 5 nebo obyvatel Prahy 5, tedy osoba, která se na území Prahy 5 zdržuje (nemusí zde ale nutně mít trvalé bydliště).
3. Minimální věk navrhovatele je 15 let.
4. Návrh lze podat prostřednictvím on-line formuláře, umístěného na webových stránkách <https://participativnirozpocet.praha5.cz/> a to v termínu určeném pro podávání návrhů. V případě písemného podání lze návrh v daném termínu doručit osobně či poštou na adresu KST MČ Praha 5, Nám. 14. října 4, Praha 5, 150 00 v uzavřené obálce s označením „Návrh: Participativní rozpočet Prahy 5 – NEOTVÍRAT“ (chybné označení obálky může být důvodem pro vyřazení návrhu).
5. Návrh musí splňovat obsahová pravidla (viz Obsahová formálnost návrhů na straně 8 těchto Zásad), do projektu „Zlepšuj pětku“ nelze přihlašovat návrhy na opravu chodníků, silnic či dalších komunikací, návrhy na úpravu či přidání dopravního značení a přechodů pro chodce, ani návrhy na doplnění počtu odpadkových košů či kontejnerů nebo ty směřující do bytových fondů.

6. Návrh podává navrhovatel spolu s minimálně 5 spolunavrhovateli (obyvateli MČ Praha 5), kteří k návrhu připojí své kontaktní údaje (tzn. 1 + 5), spolunavrhovatelé fungují jako zástupci navrhovatele. Pokud návrh nepodává 6 osob, návrh bude vyřazen, o vyřazení a jeho důvodu bude předkladatel informován.
7. Návrhy se dělí do dvou kategorií dle finanční náročnosti (v hlasování potom tyto kategorie zůstávají odděleny):
 - a. „malé“ návrhy – do 400.000 Kč
 - b. „velké“ návrhy – do 2.000.000 Kč
8. Návrh je v době jeho podání třeba dle finanční náročnosti odhadované navrhovatelem zařadit do kategorie „malý“ či „velký“, nelze podat návrh totožného charakteru na totožném místě v obou kategoriích. Během fáze hodnocení následně může po posouzení dotčených odborů dojít k přesunu návrhu z jedné kategorie do druhé dle doporučení odborů.
9. Jeden spolu/navrhovatel může v rámci jednoho ročníku podat/podpořit maximálně 2 návrhy (bez ohledu na to, zda se jedná o návrhy „malé“ či „velké“).
10. Návrhy projektů mohou být umístěny výhradně na pozemcích nebo v budovách svěřených městské části Praha 5, případně na pozemcích v majetku hlavního města Prahy (v tomto případě bude podmínkou proveditelnosti souhlas hl. města Prahy s umístěním záměru).
11. Vyloučeny mohou být návrhy projektů, které nebudou splňovat tyto požadavky:
 - a. předpoklad veřejné prospěšnosti realizace projektu, a to především pro život v městské části Praha 5 a pro směřování k udržitelnému rozvoji městské části,
 - b. návrhy projektů spočívající v úpravě veřejného prostranství či jiného majetku musí vést k vylepšení stávajícího stavu, ne pouze opravě současného,
 - c. realizace návrhu projektu by vyžadovala změnu územního plánu,
 - d. návrhy projektů musí být srozumitelné a navrhovatel (zástupce navrhovatele) musí poskytnout nezbytnou součinnost během zajišťování proveditelnosti a udržitelnosti.

12. Vyloučeny mohou být také návrhy projektů:

- a. u kterých je důvodný předpoklad, že negativní dopady v průběhu jejich realizace nebo provozu budou převažovat nad veřejně prospěšným přínosem,
- b. obsahující prvky diskriminace či podpory rizikového chování, rozporu s principy udržitelného rozvoje a dále návrhy projektů, jejichž realizace nebo provoz by byl v rozporu s dobrou veřejnou správou, právními předpisy nebo dobrými mravy,
- c. které jsou v rozporu s platným strategickým plánem rozvoje Městské části Praha 5 nebo s platným územním plánem,
- d. které jsou shodné se záměry, jejichž realizace je pro aktuální rok Městskou částí Praha 5 už připravena nebo jde o projekty, které mají i jen částečně shodný obsah s projektem, na které Městská část Praha 5 už má podanou žádost o podporu z externích zdrojů nebo má na takový projekt dotační podporu přislíbenou,
- e. jejichž realizace by byla v rozporu se závazky městské části např. v souvislosti s udržitelností investic dříve pořízených z Evropských fondů,
- f. jejich předmětem je poskytování finančních prostředků (například formou dotací, výher či darů),
- g. u nichž nelze, ani po přiměřených úpravách či doplnění, dosáhnout předpokladu proveditelnosti a přiměřené udržitelnosti,
- h. jejichž realizace není možná bez rozporu se zákony a jinými právními předpisy.

Návrh projektu může být výjimečně odmítnut i z jiných závažných důvodů, než je výše uvedeno. V takovém případě však musí být odmítnutí písemně zdůvodněno a schváleno usnesením Rady městské části.

13. Jednotlivé návrhy musí být na sobě navzájem nezávislé, tedy každý návrh musí být sám o sobě proveditelný a ucelený. Návrhy nelze v rámci jednoho ročníku „slučovat“ za účelem navýšení maximální možné částky na jeden výsledný projekt. Není tedy možné podávat více návrhů ve smyslu jednotlivých „fází“ či „etap“, kdy jeden návrh představuje nadstavbu druhého.

14. Návrh musí být multifunkční, tj. nezaměřovat se na příliš úzkou skupinu obyvatel.
15. Návrh nesmí propagovat konkrétní produkty, služby, činnosti či stanoviska komerčních či nekomerčních subjektů, zejména náboženského či politického charakteru
16. Předpokládané roční provozní náklady nesmí přesáhnout 25 % finančních prostředků na realizaci (udržitelnost projektu). Termín realizace projektů je stanoven na rok 2022 s možným přenosem do let následujících (zejména kvůli technické náročnosti některých projektů).
17. Návrh musí mít dlouhodobý a investiční charakter, nemůže jít jen o krátkodobou, například sezonní akci, ani o příspěvek na konání akce či pořízení různého vybavení.
18. Navrhovatel může být vyzván koordinátorem participativního rozpočtu (pracoviště participace-Kancelář starostky) k doplnění návrhu či jeho úpravě, dále pak k prezentaci návrhu na veřejném setkání (v těchto záležitostech může navrhovatele zastupovat některý ze spolunavrhovatelů; prokázaná nesoučinnost v době 6-ti a více týdnů (bez odpovědí na e-mail, listovní zásilku, telefon) může být důvodem pro vyřazení návrhu).
19. Veřejné hlasování probíhá na webových stránkách. Návrhů lze udělit plusové i minusové hlasy. Celkem je k dispozici 5 plusových a 2 minusové hlasy. Každému návrhu je možné přiřadit pouze jeden hlas. Nemusí se hlasy využít všechny, nicméně k udělení minusového je zapotřebí použití 2 plusových. Návrh bude realizován pouze v případě, že z celkového počtu hlasů jemu udělených, bude alespoň 70 % plusových, tedy méně než 30 % minusových. Pro jedno hlasování bude vyžadována autorizace pomocí SMS zprávy, hlasující musí tedy disponovat mobilním telefonem.
20. V případě, že dojde k podání více realizovatelných návrhů na témže území, které se navzájem vylučují, mohou být navrhovatelé vyzváni ke společnému setkání s cílem nalezení vzájemného kompromisu ještě před hlasováním. Neuskuteční-li se tato schůzka nebo nedojde-li k nalezení všestranně přijatelného řešení, rozhodne o vítězném návrhu veřejné hlasování, tedy realizován bude z těchto „protichůdných“ návrhů pouze ten, který získá nejvyšší počet hlasů.
21. Navrhovatel bere na vědomí, že nelze předem garantovat přesnou podobu výsledného projektu, použitý materiál, přesné rozvržení prvků apod., a to ani v případě, že je toto v návrhu explicitně specifikováno

22. Konkrétní podoba návrhu se vždy řídí projektovou dokumentací, která podléhá schválení všech dotčených orgánů, zejména MHMP a OPP MHMP spolu s NPÚ, které mají v tomto procesu rozhodující slovo. Vzhledem k tomu, že závazné stanovisko lze od těchto orgánů získat až po zaslání projektové dokumentace a tu lze vypracovat až po skončení hlasování, nelze předem garantovat proveditelnost návrhu ani jeho přesnou podobu. Navrhovatel má v tomto směru možnost (v případě zájmu) ve spolupráci s koordinátorem participativního rozpočtu do projektové dokumentace nahlédnout a připomínkovat ji.
23. V případě, že finanční prostředky v kategorii „velkých“ návrhů nebudou vyčerpány, je možné je využít pro realizaci „malých“ návrhů a naopak. Nevyčerpané prostředky lze také evidovat jako rezervu pro pokrytí případných neočekávaných výdajů na realizaci vítězných návrhů v obou kategoriích, a to vždy dle aktuálních potřeb a situace MČ Praha 5.

4. OBSAHOVÁ FORMÁLNOST NÁVRHŮ

1. Název projektu
2. Uvedení lokality, které se návrh týká, a to včetně parcelních čísel dotčených pozemků
3. Dodržení tematického rámce navrhovaných projektů, tj.:
 - a. veřejný prostor (například prvková infrastruktura veřejné zeleně, parků apod.)
 - b. sportoviště (prvky, zvelebení stávajících sportovních ploch, realizovatelné nové projekty) - investiční charakter
 - c. volnočasové investiční prvky (například dětská hřiště apod.)
 - d. zeleň včetně komunitních zahrad apod.
4. Odůvodnění předkládaného návrhu (jaký problém řeší, s jakým přínosem či inovací přichází, identifikace cílové skupiny)
5. Fotodokumentace stávajícího stavu
6. Shrnutí návrhu do 2500 znaků včetně mezer + případné grafické přílohy
7. Prostorová lokalizace návrhu (nákres apod.)
8. Odhad finanční náročnosti
9. Kontaktní údaje navrhovatele (jméno, kontaktní telefon, e-mailová a korespondenční adresa) i pěti spolunavrhovatelů (jméno, e-mailová a korespondenční adresa)

5. HARMONOGRAM PARTICIPATIVNÍHO ROZPOČTU

Níže předkládaný harmonogram se může mírně lišit v závislosti na počtu podaných návrhů a z něj vyplývající náročnosti evaluačního procesu, rámcově ho však rozdělujeme do několika fází. Viditelnost aktuální fáze participativního rozpočtu bude zajištěna zejména na webové stránce, zřízené k tomuto projektu a na FB stránkách „Praha 5 žije“.

1. Stanovení pravidel a detailní podoby procesu (říjen 2020 – leden 2021)

aktivity:

- Finalizace pravidel a detailní podoby participačního procesu
- Marketingová strategie komunikace
- Schválení *Zásad* Radou MČ

2. Medializace participativního rozpočtu (únor 2021 – duben 2021)

aktivity:

- Kompletní prezentace procesu participativního rozpočtu prostřednictvím informačních kanálů radnice (webové stránky, časopis Pětka, FB „Praha 5 – oficiální“, participativnirozpocet.praha5.cz)
- Tisk a distribuce dopisů do poštovních schránek
- Možný pronájem reklamní plochy (typu billboardy, zastávky, lavičky, prosvětlené reklamní poutače apod.)

3. Sběr návrhů od občanů (únor 2021 – duben 2021)

aktivity:

- Otevření možnosti podávat návrhy
 - Podávání návrhů bude umožněno elektronicky nebo v písemné formě.
- Formální kontrola
 - V případě nedodržení formálních požadavků na návrh, bude navrhovatel vyzván koordinátorem k dopracování v maximální lhůtě 5 pracovních dnů.
- Rozdělení návrhů dle obsahu ve struktuře úřadu dle kompetencí odborů/oddělení.
- Průběžné zveřejňování návrhů na webových stránkách (po základní kontrole koordinátorem)

4. Vyhodnocení návrhů (květen 2021 – srpen 2021)

aktivity:

- Zpětná vazba navrhovatelům - v této fázi může dojít k dalším úpravám podaného návrhů (vždy po dohodě s navrhovatelem), zejména co se týká předpokládané finanční náročnosti.
- Veřejné setkání nad projekty, kde budou mít navrhovatelé prostor pro představení svého návrhu

5. Hlasování (září 2021 – říjen 2021)

aktivity:

- Veřejné hlasování prostřednictvím webových stránek participativnirozpocet.praha5.cz
- Informační kampaň o možnosti hlasovat

6. Zveřejnění výsledků hlasování (říjen 2021)

aktivity:

- Vyhodnocení výsledků a návrh na zlepšení pro další ročník

Po skončení hlasování bude sestavena tabulka všech návrhů se souhrnnými počty bodů, získanými při hlasování. Realizovány budou návrhy od 1. – X. místa, maximálně do naplnění horní finanční hranice 10.000.000,-Kč.

Konkrétní podoba vítězných návrhů se vždy řídí projektovou dokumentací, která podléhá schválení všech dotčených orgánů, zejména MHMP a OPP MHMP spolu s NPÚ, které mají v tomto procesu rozhodující slovo. Vzhledem k tomu, že závazné stanovisko lze od těchto orgánů získat až po zaslání projektové dokumentace a tu lze vypracovat až po skončení hlasování, nelze navrhovateli předem garantovat proveditelnost návrhu ani jeho přesnou podobu.

7. Příprava dalšího ročníku PaRoz na základě vyhodnocení ročníku 2021 (listopad 2021).